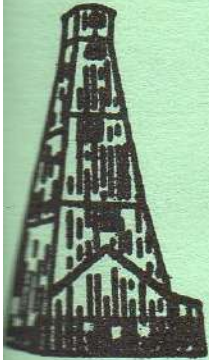

BOEKE-LOOS

Boeke-loos is een uitgave van de Stichting Dorpsraad Boekelo en verschijnt in principe iedere eerste maandag van de maand. Advertenties, berichten, aankondigingen etc. dienen één week vòòr die datum afgegeven te worden bij de redactie:

p/a Dr.C.Koekstraat 22 7548 AH Boekelo, tel. 282466

(b.g.g. tel. 282777) data en gegevens voor de "kalender":

p/a H. Dunantlaan 52, tel. 282111.

Ingezonden artikelen, indien voorzien van naam en adres, vallen, wanneer geplaatst, buiten verantwoordelijkheid van zowel de Dorpsraad als de redactie van dit blad.

"Een koekje van eigen deeg"

93/12 - 1

"Het laat zich raden wat er over zestig jaar van Boekelo over is." Met deze woorden stelt auteur Jaap Koek op maandag 29 november de vraag of de geschiedenis zich herhaalt. Zo'n dertig mensen zitten aan tafeltjes in de grote zaal van dorpshuis 't Hulscher. Zij zijn gekomen voor de presentatie van het boek "Dokter Koek in Boekelo".

De schrijver wijst het publiek op de actualiteit van het betoog van zijn vader, zestig jaar geleden. Dokter Koek was toen tegen de annexatie waarbij de gemeente Enschede in één hap de gemeente Lonneker verslond. Hij vond namelijk dat de industriestad niet de belangen van het agrarische gebied kon behartigen. Volgens de schrijver heeft zijn vader gelijk gekregen. "Kijk wat er is geworden van de buurtschappen. Broekheurne is opgeofferd aan de woningbouw van de stad, Rutbekerveld is vergraven tot een waterplas en de Usseler Es valt ten prooi aan de snelweg. Rutbeek en Usselerveen verworden tot een vakantiepretpark. Tweekelo en Drienerlo maken zich zorgen over wat rest aan natuurschoon". Hij spreekt in het licht van de dubbelstad de hoop uit dat Boekelo zijn identiteit tegen de verdrukking in kan bewaren.

Om een koekje van eigen deeg aan te bieden, opent de schrijver het rode koekblik dat op tafel staat. Bernard van Heek krijgt het boek dat daaruit tevoorschijn komt. Hij heeft de auteur enorm geholpen bij het vinden van financiële bronnen. In zijn dankwoord vertelt hij hoe hij als jongetje doodsbang was voor dokter Koek. Hij herinnert zich nog de kast vol tangen en ander gereedschap. De medische zorg heeft nu een hoger peil dan toen. Het publiek lacht als hij de schrijver plotseling een koekje van eigen deeg teruggeeft: "ik ben voor de dubbelstad". Hij gelooft dat ontwikkelingen zoals die van de medische zorg samengaan met de ontwikkeling van de steden.

Dokter Koek in Boekelo

93/12 - 16

Hij werd begraven op zijn verjaardag. Op de toren van de Boekelose Stoombleekerij (nu Texoprint) waaide de vlag halfstok. Het werk in de Stoombleekerij was voor enkele uren onderbroken. Iedereen uit Boekelo die maar even in de gelegenheid was, sloot zich aan bij de begrafenisstoet om afscheid te nemen van zijn dokter.

Dokter Koek was de eerste huisarts van het dorp. Zijn geschiedenis is nauw verweven met die van het vooroorlogse Boekelo. De Stoombleekerij stelde hem aan in 1924. Zij had in een advertentie gevraagd om een gehuwd arts. Dokter Koek kwam als vrijgezel, maar binnen een jaar was hij verloofd, notabene met één van de dochters van de directeur van de Stoombleekerij. Hij vervulde verschillende functies naast zijn dokterspraktijk die zich uitstrekten tot de buurtschappen Rutbeek en Broekheurne. Zo was hij medisch adviseur voor de drie ziekenfondsen die Boekelo in die tijd kende. De Stoombleekerij en de Zoutfabriek van de Koninklijke Nederlandsche Zoutindustrie hadden beide een ziekenfonds voor eigen personeel. Het derde ziekenfonds was voor hen die niet op de fabrieken werkten.

Een andere functie van hem was schoolarts van de gemeente Lonneker. Deze gemeente omvatte toen het hele gebied rondom de stad Enschede. Jaarlijks bezocht hij de scholen in de verschillende buurtschappen. De leerlingen van de eerste klassen controleerde hij dan op afwijkingen en "onreinheden" zoals luizen.

De Boekelose afdeling van het Groene Kruis was nog echt groen toen dokter Koek haar voorzitter werd. De oprichting was gefinancierd met geld van de Stoombleekerij en de Zoutfabriek. Het bleek in de loop der jaren een lastig karwei de geldzorgen van de kruisvereniging op te lossen. Er vormde zich een damescomité dat bazaars organiseerde om aan geld te komen voor een wijkgebouw. Het gebouw kwam er en staat nu nog aan de weg naar Lonneker. Als voorzitter van de Enschedese vereniging van artsen onderhandelde hij met de ziekenfondsen over de hoogte van de premie. Dat was een belangrijk punt van discussie tijdens de crisis van de jaren dertig. Vele gezinnen konden de premie niet meer betalen en moesten aankloppen bij het zogenaamde Armbestuur.

Naast tal van doktersbaantjes zette dokter Koek zich in voor sociale en culturele activiteiten in het dorp. Met als ideaal de bevordering van de algemene ontwikkeling van het volk, stichtte hij in Boekelo een departement van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Dergelijke verenigingen bestonden elders in het hele land al bijna honderdvijftig jaar. Er werden lezingen voor het winteravond-amusement georganiseerd. Tal van clubs werden opgericht, zoals de toneelclub die vervolgens enorm floreerde. Bij een voorstelling in 1932 in het toenmalige café Hulscher kwamen ruim driehonderd belangstellenden!

Alleen de dominee van Usselo maakte bezwaar tegen het bal na de toneelvoorstelling, in de nacht van zaterdag op zondag. Dit bezwaar wortelde in de strijd tussen twee kampen van de protestantse bevolking. De orthodoxe dominee stond voor het streng volgen van de leer. Dokter Koek daarentegen bekende kleur voor het vrijzinnige kamp, hij voelde zich aangesproken door het idee "eerbied voor het leven".

Dokter Koek heeft Boekelo aan een stuk sociale en culturele identiteit geholpen. Na zijn onverwachte dood in 1939 leefde hij als mythe voort in de geheugens van de mensen die hem hebben gekend. Zijn geschiedenis is onlangs nauwkeurig uitgezocht door zijn oudste zoon. Die heeft het duurzaam vastgelegd in een biografie die de moeite van het lezen zeker waard is.

93 1/2 - 1

Bert Hoitzing

"Dokter Koek van Boekelo", door Jaap Koek. 173 pagina's, met foto's geïllustreerd. Uitgegeven door boekhandel Broekhuis. Gebonden met stofomslag, prijs: fl. 35.